

Biologická technika

sylabus

jarní semestr 2013, 2h týdně

vyučující: Mgr. Blažena BRABCOVÁ, Ph.D., Mgr. Libuše VODOVÁ, Ph.D.

1. Úvod do biologické techniky. Biologická technika na základních školách.
Bezpečnostní předpisy. Pracovní záznam – protokol. Hlavní zásady pro práci v biologických laboratořích. Přehled náplně předmětu biologická technika. Biologická kresba.
Dr. B. BRABCOVÁ
2. Mikroskopická technika, Základy mikroskopování.
Typy mikroskopů. Pokyny pro provoz. Postup při práci s mikroskopem. Chyby při mikroskopování. Údržba mikroskopu. Ověření vlastností mikroskopu – konstrukce obrazu. Potřeby pro mikroskopování.
Dr. B. BRABCOVÁ
3. Příprava mikroskopických preparátů.
Metody přípravy mikroskopických preparátů. Preparáty čerstvé – nativní: používaná media, barvení, výhody a nevýhody použití. Preparáty trvalé: typy preparátů, media, způsob přípravy. Zhotovení nativního preparátu a suchého trvalého preparátu (materiál: peří, pyl, křídlo motýla, vosy n. včely). Rámování preparátu. (Du Noyerův tmel). Pozorování, kresba a popis objektu.
Dr. B. BRABCOVÁ
4. Úprava trvalého preparátu.
Začišťování preparátu. Příprava suchého trvalého preparátu s pomocí laku na nehty. Preparáty povrchů mikroskopických objektů. Metoda stažení pokožky listu muškátu (*Pelargonium zonale*). Metoda zhotovení trvalého preparátu. Kresba a popis pokožky.
Dr. B. BRABCOVÁ
5. Sběr a uchování biologického materiálu.
Zásady sběru zoologických a botanických materiálů. Uchování materiálu (způsoby sušení, fixace, uchování živého materiálu). Příprava nálevů pro zisk prvoků. Sbírkový materiál. Herbáře.
Dr. B. BRABCOVÁ
6. Pomůcky pro určování biologických objektů.
Různé typy klíčů a atlasů. Na trhu dostupné klíče a atlasy. Návčik určování podle klíče.
Dr. L. VODOVÁ
7. Určování vybraných biologických objektů.
Různá kritéria pro určení vybraných přírodnin v terénu. Návčik poznávání vybraných přírodnin.
Dr. L. VODOVÁ

8. Literární a internetové zdroje.

Odborné internetové zdroje. Primární zdroje pro abiotickou charakteristiku území. Literatura pro sjednocení nomenklatury v závěrečných pracích. Seznamy chráněných taxonů. Biologická literatura do knihovničky budoucího učitele přírodopisu. Aktuálně dostupné odborné tituly.

Dr. L. VODOVÁ

9. Koutky živé přírody.

Mechárium, akvárium, terárium. Zakládání, vhodné biologické objekty. Údržba.

Dr. L. VODOVÁ

Literatura:

Baer H.-W. (1968): Biologické pokusy ve škole. SNP, Praha.

Jandová Božena and Kotoučková Ludmila (1996): Praktikum z mikrobiologie. MU Př.F, Brno. – Skriptum.

Knoz J. et Opravilová V. (1992): Základy mikroskopické techniky. MU Př.F, Brno. – Skriptum.

Lelláková et al. (1985): Zoologická technika. UK Př.F, Praha. – Skriptum.

Macháčková J. et al. (1982): Pozorujeme přírodu. MF, Praha.

Malečková H. (1996): Kultury prvoků ve výuce biologie na středních školách, diplomová práce, uložena: knihovna kat. zoologie PřF MU, Brno.

Matis D. et al. (1993): Mikroskopická technika. Skriptum PřF Univerzity Komenského

Němec et al. (1962): Botanická mikrotechnika. ČSAV, Praha.

Ondriš L. (1992): Školská biologická technika. Univ. Komenského, Př.F, Bratislava.

Paleček J. (2000): Biologie buňky. I. Základy mikroskopické cytologie UK Př.F, Praha. – Skriptum.

Internetové zdroje:

<http://web.natur.cuni.cz/parasitology/parpages/mikroskopickatechnika/>

<http://is.muni.cz/el/1431/jaro2008/Bi2302/um/>

<http://mikrosvet.mimoni.cz>

Podmínky udělení zápočtu:

- pravidelná docházka na cvičení (je povolena neúčast na 1 cvičení, tedy 1 x 2 vyučovacích hodin, chybějící látku je nutné si doplnit)

- úspěšně zvládnutá zkouška z teoretické i praktické části předmětu

V Brně 19. 2. 2013

Mgr. Blažena BRABCOVÁ, Ph.D.
Mgr. Libuše VODOVÁ, Ph.D.